

И.П.И

Институт за пазарна икономика

ИКОНОМИЧЕСКИ И ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРОФИЛ НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА 2021

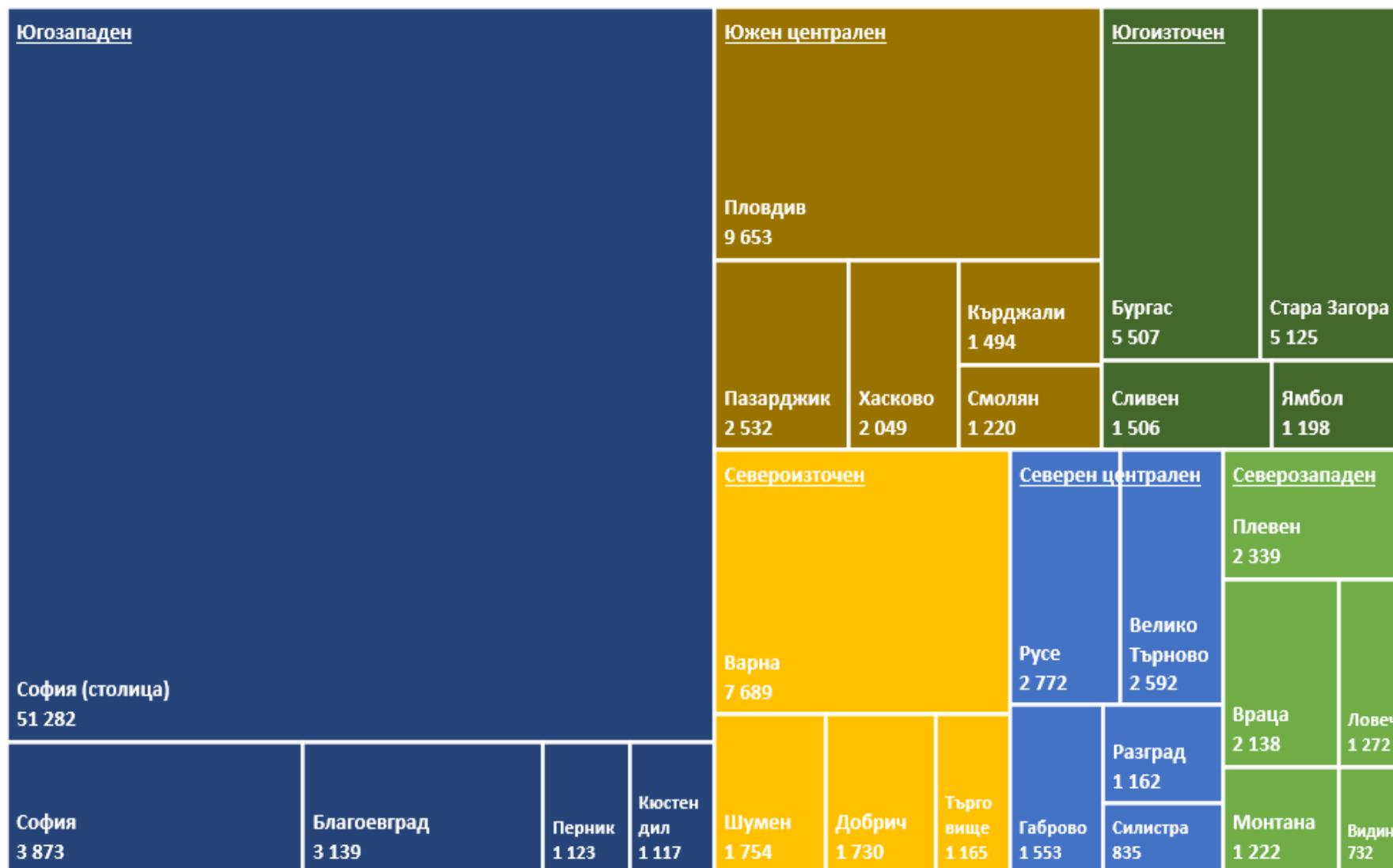
Институт за пазарна икономика

www.ime.bg / www.dvenasto.bg

www.regionalprofiles.bg / www.265obshtini.bg

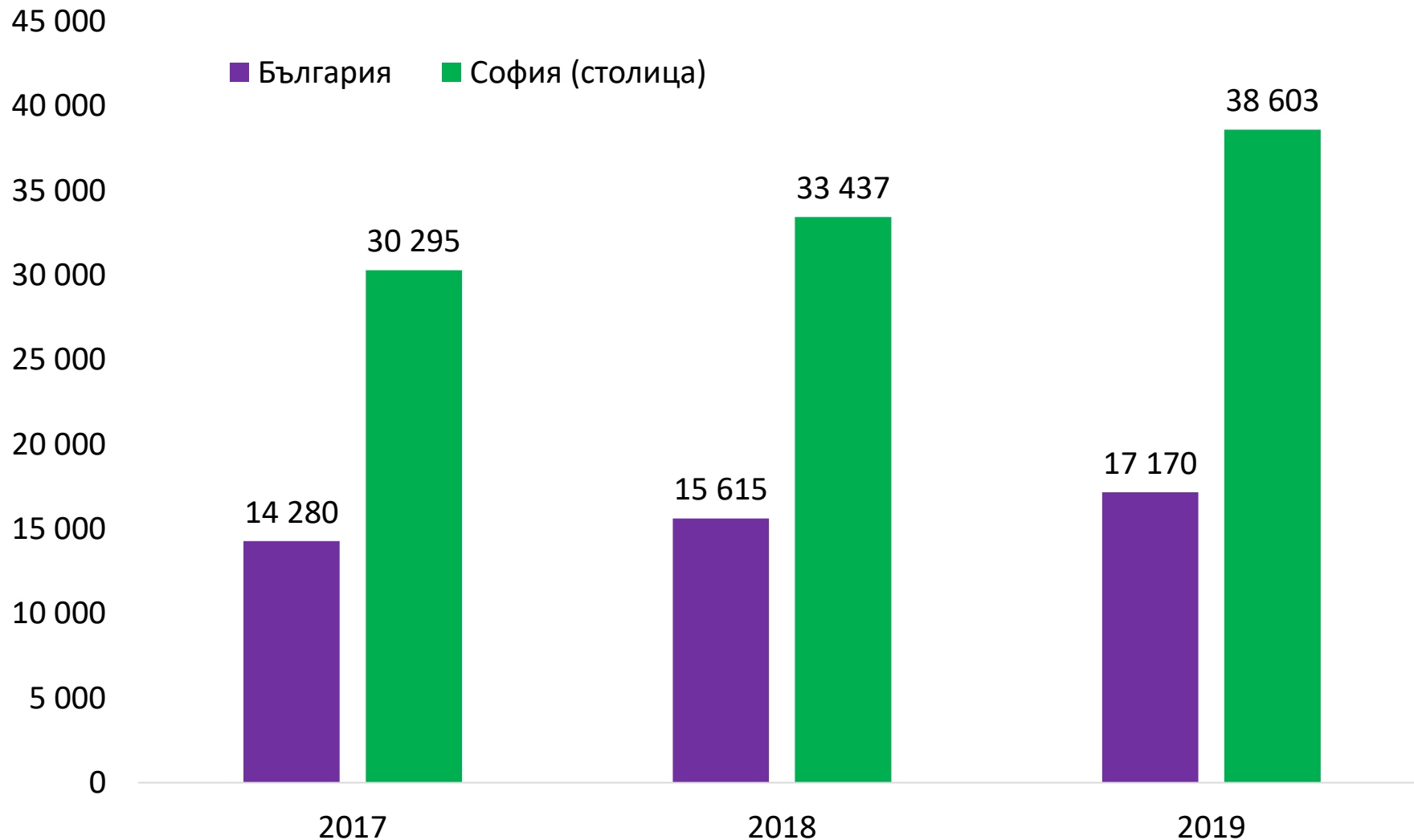
7 януари 2022 г.

Брутен вътрешен продукт на областите в България, 2019 г., млн. лева

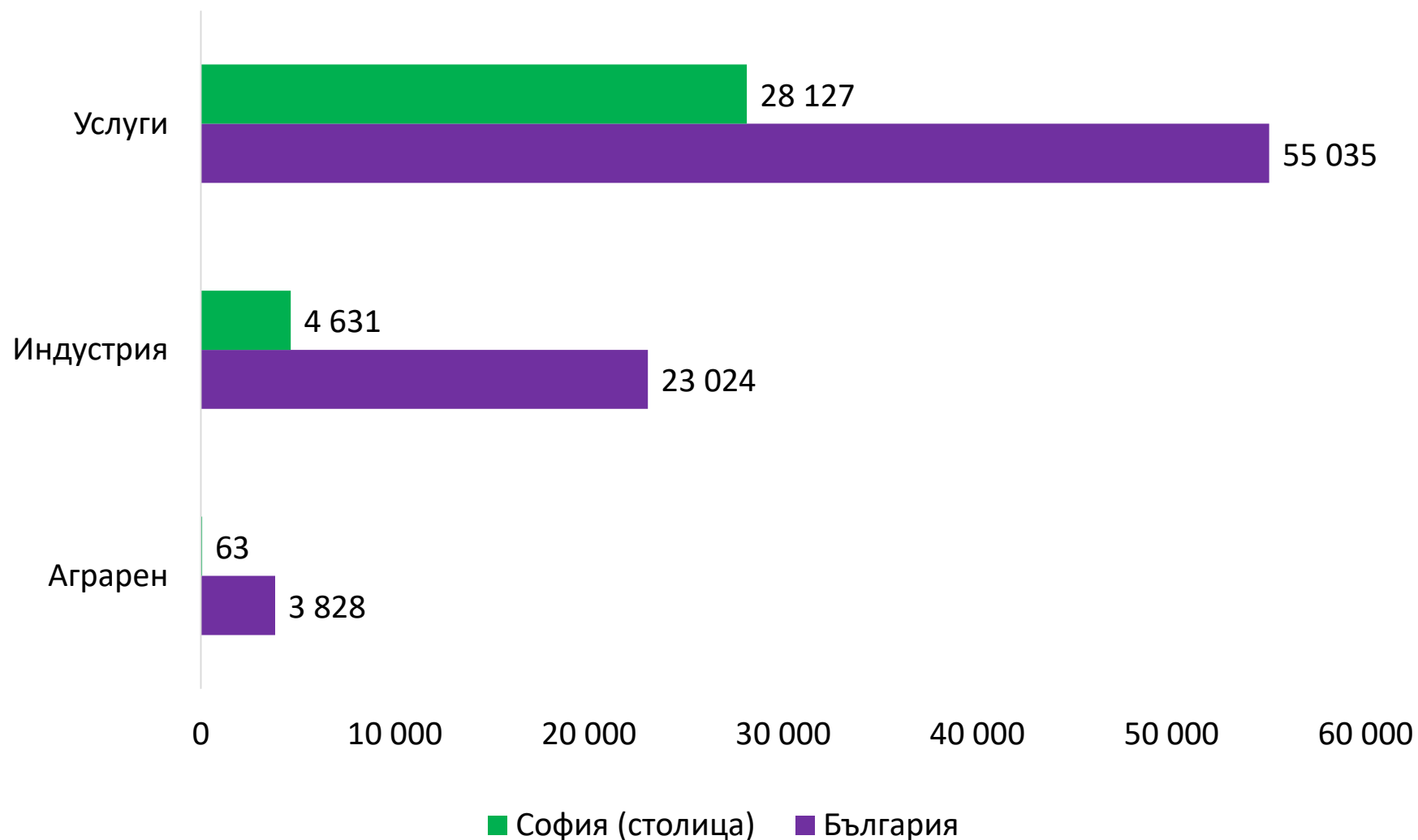
- ✓ През 2019 г. брутния вътрешен продукт на София е над 51 млрд. лв. и вече представлява близо 43% от националната икономика;
- ✓ Само през 2019 г. номиналният ръст на БВП в столицата надвишава 15% и е почти двойно по-висок от средния за страната;
- ✓ Ускорението на растежа се дължи в голяма степен на положителната динамика в сферата на услугите, които носят близо 87% от добавената стойност в София;
- ✓ Растежът в София е в голяма степен подкрепен и от постоянния приток на население, в т.ч. млади и активни хора, на фона на спада на населението в страната.

Брутен вътрешен продукт в София и средно за страната, 2017-2019 г., лева на човек

- ✓ През 2019 г. брутният вътрешен продукт на човек от населението в София достига над 38,6 хил. лв., което е повече от два пъти над средната стойност за България;
- ✓ София изпреварва чувствително всички други икономически центрове в страната, което е резултат от пълната доминация на столицата в сферата на услугите;
- ✓ Разликата между София и икономически по-слабо развитите области е значителна и в някои случаи достига над четири пъти.

Брутна добавена стойност по сектори в София и България, 2019 г., млн. лева

✓ Структурата на икономиката на София е значително по-различна от тази на страната като цяло. Ясно личи много голямата тежест на услугите – 87% от общата брутна добавена стойност в столицата – на фона на по-нисък дял на индустрията и отсъстващо земеделие;

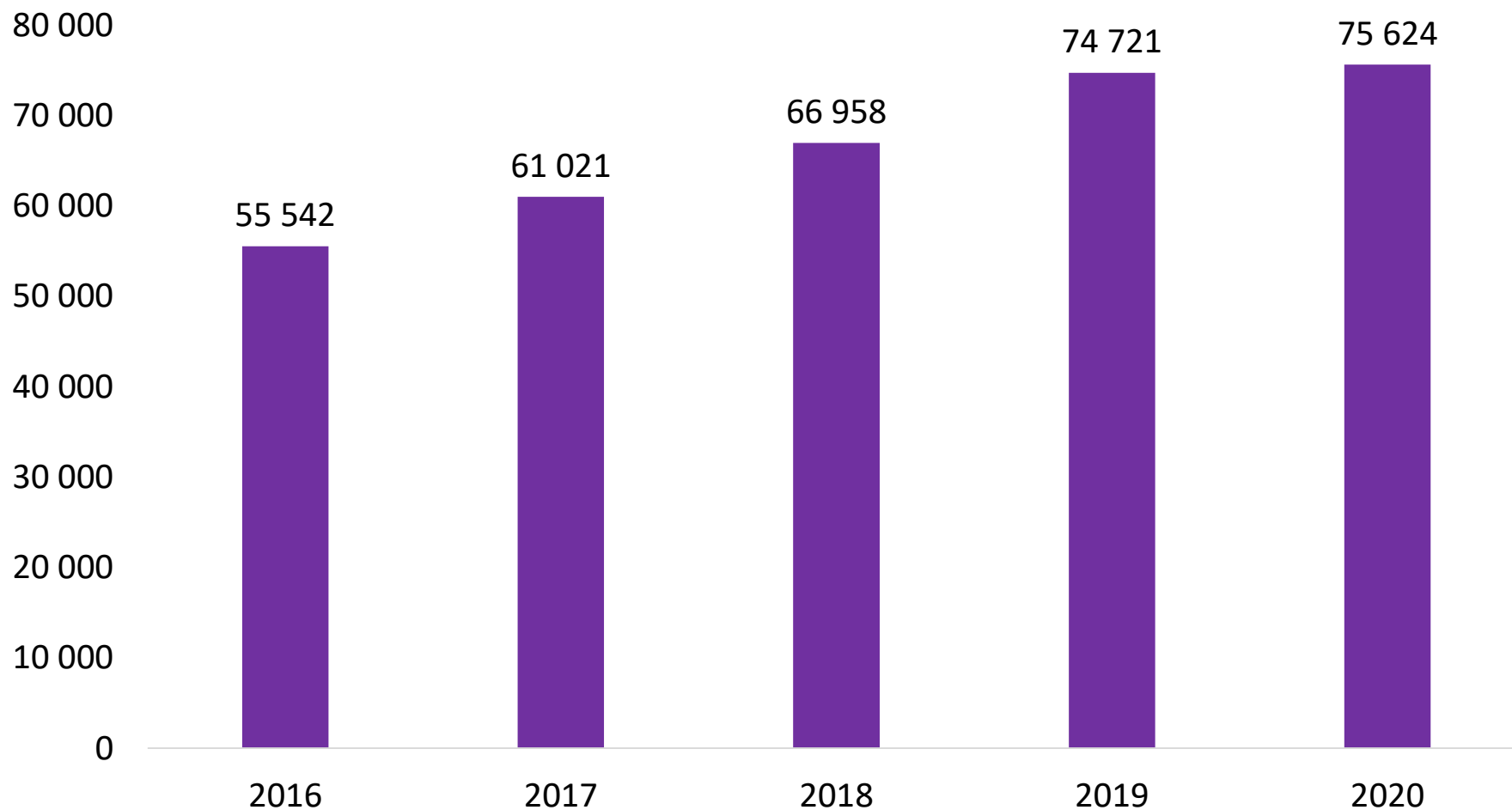
✓ Ролята на София в отделните сектори на националната икономика е много различна – в услугите дялът на столицата е над 1/2, в индустрията – около 1/6, а при земеделието – 1/60 от цялата добавена стойност на страната.

Добавена стойност на нефинансовите предприятия в София, 2020 г., млн. лева

- ✓ Добавената стойност на нефинансовите предприятия в София леко нараства и достига близо 33 млрд. лв. през 2020 г.;
- ✓ Най-голям дял в добавената стойност продължава да има търговията (24%), което се дължи на концентрацията на търговията на едро в столицата;
- ✓ Информационните и комуникационните технологии отбелязват ръст и през 2020 г. и вече допринасят за 22% от добавената стойност в икономиката на София;
- ✓ Това се дължи най-вече на бурното развитие и много високата добавената стойност в сферата на информационните технологии и услуги.

Произведена продукция от предприятията в София, млн. лева

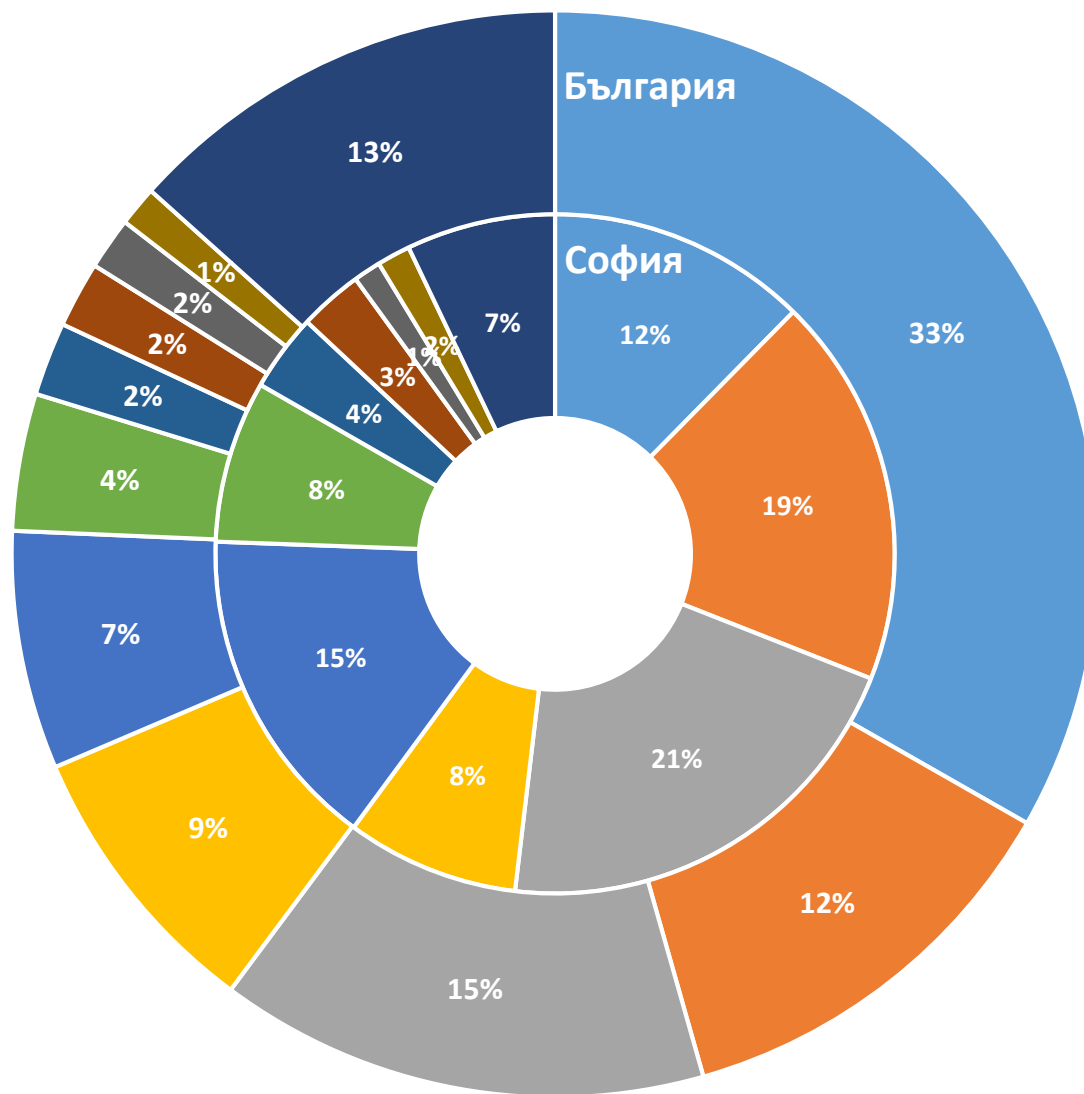

- ✓ Ефектът на кризата в София е ясно видим в данните за произведената продукция от нефинансовите предприятия за 2020 г.;
- ✓ След ръст от близо 12% през 2019 г., произведената продукция на предприятията в столицата нараства с малко над 1% през 2020 г. и достига близо 75,6 млрд. лв.;
- ✓ Това се случва на фона на спад от 3,2% в произведената продукция от нефинансовите предприятия в страната, което показва, че столицата е преминала много по-успешно през кризата спрямо други водещи икономически центрове в страната.

■ Произведена продукция от нефинансовите предприятия в Столична община (млн. лв.)

Дялове на отраслите в произведената продукция на София и България, 2020 г., %

- Преработваща промишленост
- Строителство
- Търговия и ремонт
- Транспорт, складиране и пощи
- Информационни и комуникационни технологии
- Професионални дейности
- Административни дейности
- Операции с недвижими имоти
- Хотелиерство и ресторантьорство
- Култура, спорт и развлечения
- Други дейности

✓ Трите водещите сектора по отношение на произведената продукция от нефинансовите предприятия в София през 2021 г. са търговията (21%), строителството (19%) и информационните и комуникационни технологии (15%).

✓ Делът на промишлеността в столичната икономика е отчетливо по-нисък от средните стойности за страната, за сметка на строителството, търговията, дигиталните услуги и професионалните дейности, които имат много по-голяма тежест в София;

Произведена продукция от предприятията в София по сектори, млн. лева

✓ Трите водещи сектора в столицата успяват да избегнат тежкия удар на кризата, като търговията отчита лек спад в рамките на 3%, информационните и комуникационните технологии поддържат добър темп на растеж – близо 7%, а строителството отчита много сериозен бум – ръст от близо 70%;

✓ Най-тежко засегнати от пандемията са предприятията в културата, спорта и развлеченията, както и хотелите и ресторантите – губят съответно над 50% и над 30% от продукцията си през 2020 г.;

✓ Силно засегнати са също преработващата промишленост и транспорта, както и професионалните дейности, които губят в рамките на 9-12% от своята продукция.

Структура на наетите по трудово и служебно правоотношение в София, 2020 г.

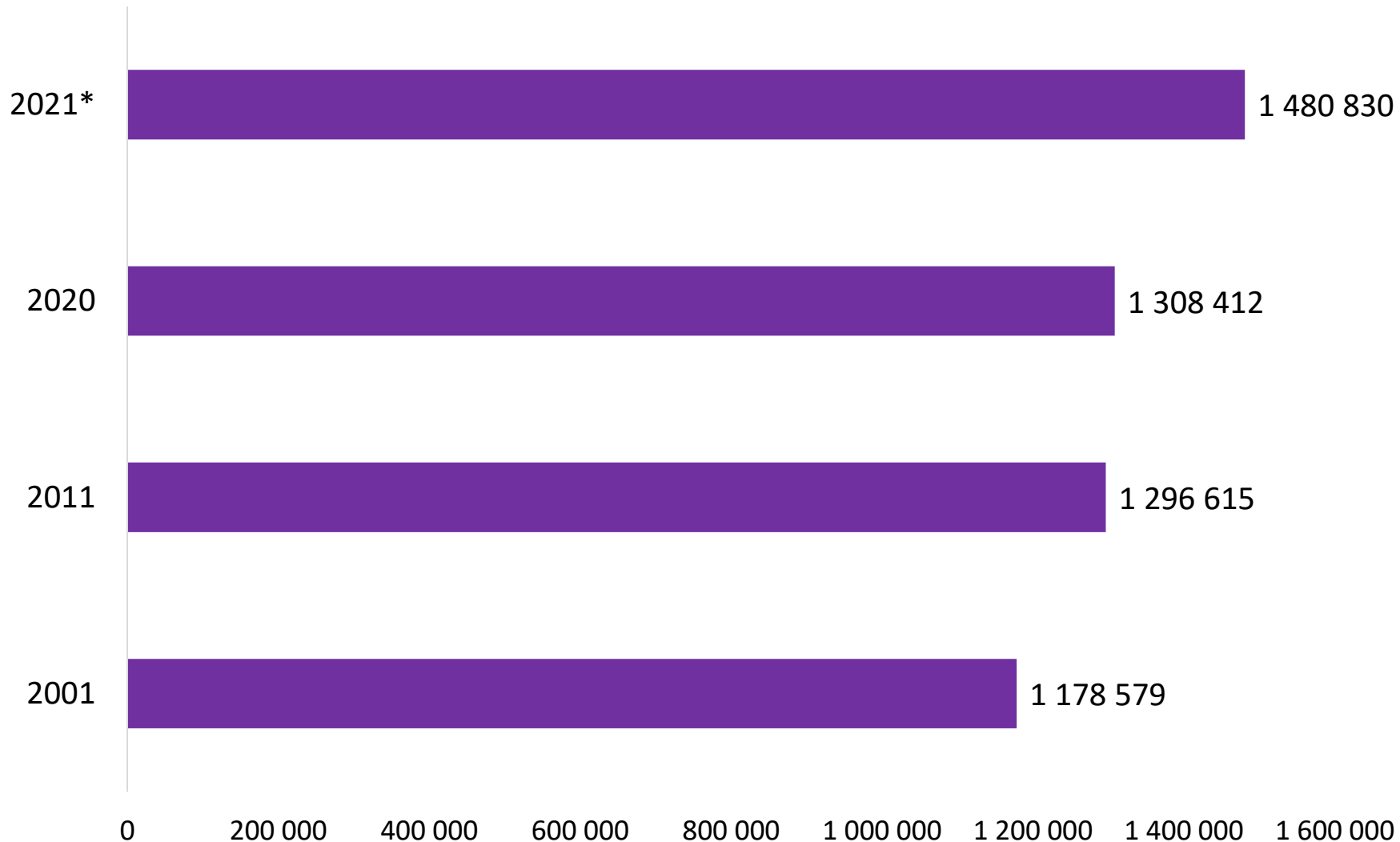
- ✓ Общо 746 хиляди души са наети в София през 2020 г., като в годината на пандемията общият им брой намалява;
- ✓ Водеща остава динамиката в дигиталната сфера, която отчита най-голям ръст в наетите лица;
- ✓ В средносрочен план тенденцията в дигиталната сфера ще остане положителна, което е провокирано от конкурентните предимства на столицата за привличане и развитие на дигитални компании;
- ✓ В хода на пандемията хотелите и ресторантите, както и културата, спортът и развлеченията отчитат най-голям спад в работните места.

Структура на наетите по трудово и служебно правоотношение в София, 2020 г.

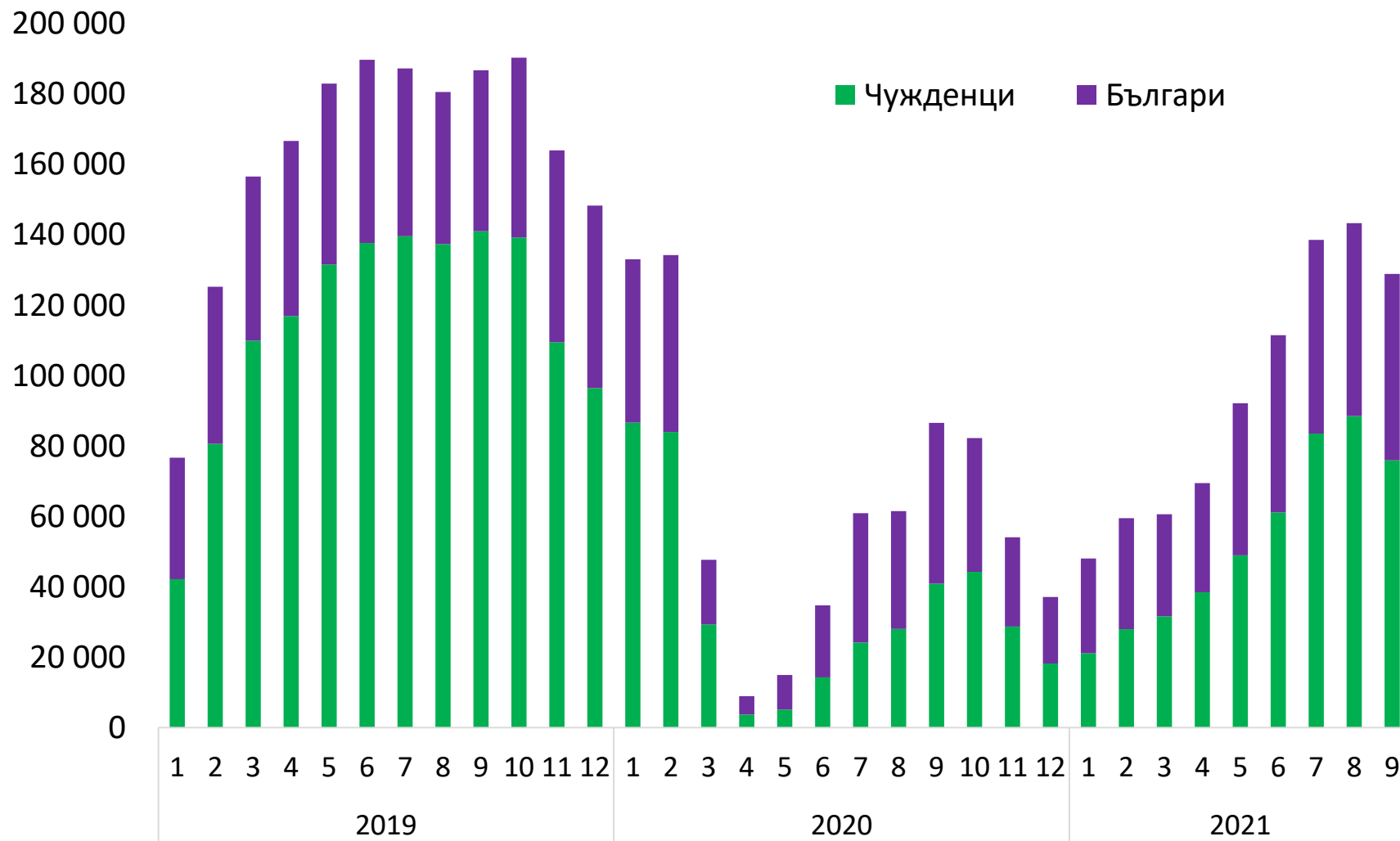
- ✓ За 2020 г. средната брутна работна заплата в София достига близо 23 хиляди лева годишно, или с 33% по-висока от средната за страната от 16,7 хиляди лева;
- ✓ На месечна база средната заплата в София през 2020 г. е над 1 900 лева, като през 2021 г. се очаква да надмине границата от 2 000 лева;
- ✓ На месечна база средната заплата в дигиталния сектор достига близо 3 700 лева, докато единствено в хотелите и ресторантите остава под 1 000 лв. през 2020 г.;
- ✓ Общото ниво на заплащане се повишава във всички сектори, като ръстът в средните заплати е над 10% за поредна година.

Население на София през 2001, 2011 и 2020 г. + 2021 г. (*корекция от преброяването)

- ✓ На фона на повечето други общини в страната, София има добри демографски показатели;
- ✓ През последните двадесет години столицата постепенно повишава населението си, което достига близо 1,5 млн. души спрямо предварителните данни от преброяването на населението през 2021 г.;
- ✓ Столицата е областта с най-висок дял на висшистите сред общото население. Към 2020 г. над 57% от населението на областта на възраст между 25 и 64 години е с висше образование, а с основно и по-ниско са под 4%, с тенденция към спад.

Брой на посетителите чужденци и българи в София по месеци, 2019-2021 г.

- ✓ През 2019 г. посетителите на столицата са били 1,16 милиона души, а общият брой на нощувките е близо 2 милиона, като 786 хиляди от посетителите са чужденци;
- ✓ През 2020 г. общият брой на посетителите се свива до 420 хиляди души, а от тях чужденци са едва 221 хиляди, в резултат на въздействието на ограничителните мерки и прекратяването на почти целия международен трафик в периода март-юни;
- ✓ Въпреки това, през 2021 г. туристическия трафик постепенно се възстановява, като в летните месеци столицата е посетена от 140-150 хиляди души месечно. Делът на българите сред тях обаче е по-висок в сравнение с периода преди пандемията.

Потенциалът на София след пандемията

- ✓ Възстановяването на икономиката през 2021 г. е факт и дава добра перспектива за разширяване на потенциала на София в предстоящите години на растеж и преодоляване на ефектите от пандемията. Нормализирането на икономическия живот и възстановяването на търговията и веригите на доставки означава, че търговията, транспортът, преработващата промишленост, професионалните и административните дейности ще се върнат към растеж още през 2021 г. Развлекателната индустрия, хотелите и ресторантите ще продължат да изпитват затруднения, които са свързани с поредните вълни на вируса, бавния процес на ваксинация и опасността от нови ограничения в обществения живот;
- ✓ Въпреки кризата през 2020 г. икономиката на София запазва своите конкурентни предимства. Трансформацията на столичната икономика ще продължи да бъде водена от развитието на дигиталните услуги, като информационните и комуникационните технологии имат възможността да се превърнат в най-големия икономически сектор на София. Индуриалното развитие в широката периферия на столицата също има много добри перспективи, подкрепени от скъсяването на европейските вериги на доставки и потенциала за нови инвестиции;
- ✓ Проведените интервюта с представители на дигиталния сектор в София подкрепят основите изводи в настоящия доклад. По данни на сектора през втората половина на 2021 г. се наблюдава сериозно раздвижване в дигиталната сфера, в т.ч. възвръщане на интереса на чуждестранни компании към столицата. Самият дигитален сектор също преминава през трансформация, като се ориентира към по-високата добавена стойност и все по-водещата роля на продуктите компании, за сметка на класическия аутсорсинг;
- ✓ Развитието на София в социален план подкрепя прехода от възстановяване към растеж. Очакванията са ефектът на пандемията върху демографията на София да бъде по-скоро еднократен, като в следващите години продължи традиционният приток на население към столицата, в т.ч. на млади и активни хора. Доброто образование на работната сила задава перспективи за развитие и нови инвестиции в интензивни на знание стопански дейности. Комбинацията от талант, наличен капитал и добра бизнес среда продължават да са в основата на конкурентните предимства на столицата за привличане на технологични компании и развитие на иновационната екосистема.

И.П.И

Институт за пазарна икономика

ИКОНОМИЧЕСКИ И ИНВЕСТИЦИОНЕН ПРОФИЛ НА СТОЛИЧНА ОБЩИНА 2021

Институт за пазарна икономика

www.ime.bg / www.dvenasto.bg

www.regionalprofiles.bg / www.265obshtini.bg

7 януари 2022 г.